

Yrke: Träarbetare

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
Gemensamma grunder alla hus					
BYGGHANDLINGAR	Bygghandlingar	Översiktlig kunskap i olika typer av bygghandlingar och dess olika status enligt byggbranschens standardavtal; kontrakt, ritningar, byggbeskrivningar, AMA och AB. Myndigheters regelverk, lagar som exempelvis Arbetsmiljölagen.	Kännedom om bygghandlingarnas roll och funktion i byggprocessen. Kännedom om konsekvenserna av att inte följa regelverk och avtal (vite, bötesföreläggande).	Kan inhämta relevant information ur kontrakt, avtal, AMA, regelverk och standarder.	Under handledning med viss självständighet kunna använda informationen som grund för att utföra arbetet.
	Byggregler	Översiktlig kunskap i de regler och myndighetsbeslut som styr byggandet, kontroller, kvalitetskrav och besiktningar.	Kännedom om bygghandlingarnas roll och funktion i byggprocessen.		
	Ritningsläsning	Kunskap i skalor, vyer, ritningstyper, specifikationer, symboler, måttsättningsprinciper, ritningshuvud och revideringar enligt standarden Bygghandlingar 90.	Kunskap om byggritningens utformning och uppbyggnad.	Kan ur ritningsunderlag ta fram och tolka nödvändig information för det aktuella momentet.	Självständigt kunna använda informationen från olika typer av bygghandlingar som grund för att utföra arbetet.
	Digitalisering	Kunskap i Byggnadsinformationsmodeller (BIM) och andra vanligen förekommande digitala verktyg i byggprocessen.	Kunskap om hur digitala hjälpmedel integreras i byggprocessen.	Kan ta fram och tolka nödvändig information för det aktuella momentet.	Självständigt kunna använda informationen från olika typer av digitala bygghandlingar som grund för att utföra arbetet.
BYGGPROCESSEN	Arbetsplatsen	Översiktlig kunskap i parternas roll på arbetsmarknaden, avtal och lagar som reglerar anställningen och yrkesutbildningsavtalet.	Kunskap om partsförhållandena med anställningsavtal samt kollektivavtal.	Kan inhämta relevant information om parternas roll på arbetsplatsen. Kan hur avtal styr rättigheter och skyldigheter på arbetsplatsen.	
	Byggprocessen	Översiktlig kunskap i byggprocessens skeden, entreprenadformer och aktörer. Översiktlig kunskap i arbetsplatsens olika yrken, funktioner och inbördes roller samt grunderna för samverkan i arbetslag och med olika yrkesgrupper.	Kunskap om byggprocessens olika skeden och genomförande såsom projektering, produktion och förvaltning	Kan utföra arbetsmoment i rätt ordning inom aktuellt yrke.	Självständigt planera och utföra sitt dagliga arbete inom ramen för det aktuella yrket.
	Hållbart byggande	Kunskap i begreppet "hållbart byggande".	Kunskap om de olika aktörernas roll i en byggprocess för ett hållbart byggande.	Kan bidra till ett hållbart byggande inom t.ex. materialhantering, förbrukning, återanvändning och hantering av restprodukter.	

Yrke: Träarbetare

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
	Arkitektur	Översiktlig kunskap i arkitektens roll och arkitektur genom tiderna. Vanliga termer, former och funktioner.	Kännedom om arkitekturens roll och påverkan i byggprocessen.		
	Konstruktion	Översiktlig kunskap i konstruktörens roll. Vanliga termer, former och funktioner.	Kännedom om konstruktionens koppling till byggnadens form, funktion och hållfasthet.	Kan utföra arbete utifrån ritningar och konstruktörens anvisningar inom ramen för aktuellt yrke.	Självständigt kunna planera och genomföra sitt arbete utifrån ritningar och anvisningar inom ramen för aktuellt yrke.
BYGGMATERIAL OCH YTTRE MILJÖ	Byggmaterial	Kunskap i de vanligast förekommande byggmaterialen avseende användningsområde, kvalitet, egenskaper, kostnader, hälso- och miljöaspekter.	Kunskap om materials egenskaper med fokus på hållbarhet, funktion och användningsområden. Kunskap om byggmaterialens miljöpåverkan och individens egna ansvar.	Kan välja rätt material utifrån konstruktion, funktion och föreskrifter/produktblad.	Under handledning med viss självständighet kunna välja rätt material.
	Avfallshantering, Källsortering och återvinning	Kunskap i källsortering och återvinning av material på en byggarbetsplats. Översiktlig kunskap i skillnaden mellan olika farosymboler och avfallsfraktioner.	Kunskap om materials egenskaper med fokus på hållbarhet, funktion och användningsområden.	Kan utföra källsortering och återvinning på byggarbetsplatser. Kan på ett säkert sätt hantera produkter och material enligt säkerhetsdatablad och farosymboler.	Självständigt kunna hantera byggmaterial i byggprojektets olika skeden.
TRANSPORT OCH LAGRING	Transportteknik, lagring och förvaring	Översiktlig kunskap i tillämpliga transport- och förvaringssätt för olika slags byggnadsdelar och byggmaterial.	Kunskap om täckning, förvaring och hantering av byggnadsdelar och byggmaterial så att de inte skadas.	Kan hantera transporter och förvaring av material på arbetsplatser.	Självständigt kunna hantera byggmaterial i byggprojektets olika skeden.
INFÄSTNING	Infästningar	Kunskap i material och metod för infästningar i olika byggnadsdelar och byggmaterial.	Kunskap om materials egenskaper i samverkan och påverkan på hållfasthet.	Kan utifrån befintliga bygghandlingar utföra säker infästning i olika byggnadsdelar och byggmaterial.	Under handledning med viss självständighet kunna välja rätt infästningsmetod inom ramen för aktuellt yrke.
SÄKRA LYFT	Lyftteknik och kommunikation	Kunskap i lyftteknik och lastkoppling i samband med transport av byggnadsdelar och byggmaterial. Kunskap i kommunikation med maskinförare genom handsignal och/eller kommunikationsradio.	Kunskap om säkerhet och dess konsekvenser vid lyftteknik och lastkoppling.	Kan gällande regelverk kring säkra lyft.	
BYGGTEKNIK OCH BERÄKNINGAR	Byggkonstruktioner	Kunskap i de vanligaste bygg- och anläggningskonstruktionerna och deras egenskaper och verkningssätt.	Kunskap om skillnaden mellan olika konstruktioner och deras egenskaper. Kunskap om konstruktioners egenskaper ur ett beständighetsperspektiv	Kan arbeta med olika konstruktioner.	Självständigt kunna utföra enklare byggkonstruktioner.

Yrke: Träarbetare

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
	Byggnadsfysiska egenskapskrav och lösningar	Kunskap i de vanligaste byggmaterialens egenskaper och användningsområden avseende värme, fukt, ljud och brand.	Kunskap om materials egenskaper och koppling till funktion och användningsområde.	Kan inhämta information om utförande av byggtekniska lösningar genom produktblad, monteringsanvisning och AMA.	Självständigt kunna utföra enklare byggkonstruktioner.
	Mätningsteknik	Kunskap i de vanligast förekommande mätverktygen och deras användningsområden.	Kunskap om toleranskrav, felkällor och dess konsekvenser i samband med mätning och utsättning.	Kan använda de vanligaste mätverktygen för vanligt förekommande mätningar.	Självständigt välja och använda lämpligt mätverktyg efter situation.
	Yrkesmatematik	Kunskap i de fyra räknesätten, enklare formelräkning och geometriska beräkningar.	Kunskap om grundläggande metoder för beräkning av reella tal.	Kan med omdöme och rimlighetstänkande tillämpa matematik vid problemlösning. Kan beräkna volym och area för t.ex. beställning av material. Kan tillämpa och lösa enkla formler och ekvationer. Kan tolka enkla diagram.	Självständigt lösa enklare byggtekniska beräkningar.
MASKINER OCH VERKTYG	Verktyg och maskiner	Kunskap i de för branschen vanligaste förekommande verktygen och maskinerna. Kunskap i de för branschen vanligast förekommande hjälpmedlen för att anpassa verktyg och maskiner så att man minskar påverkan av buller, vibrationer och felaktiga arbetsställningar. Kunskap i hur man handhar och vårdar de i branschen vanligast förekommande verktygen och maskinerna.	Kunskap om valet av verktyg och maskin i förhållande till arbetsmomentet, arbetsmiljön och hälsan.	Kan använda rätt verktyg och/eller maskin till det planerade arbetet. Kan handha och vårda de i branschen vanligast förekommande verktygen och maskinerna. Kan söka information om säker hantering av maskiner och verktyg.	Självständigt avgöra om för yrket aktuella maskiner och verktyg är lämpliga för det tilltänkta arbetet.
HÄLSA OCH SÄKERHET	Arbetsmiljö grund	Översiktlig kunskap i arbetsmiljölagens grund och syfte. Kunskap i Arbetsmiljöverkets föreskrifter; Bygg- och anläggningsarbete 1999:3.	Kunskap om den prioritet som arbetsmiljö och säkerhet har på arbetsplatsen. Kunskap om individens ansvar för att säkerställa sin egen och andras goda arbetsmiljö.	Kan vara delaktig i arbetsmiljö- och säkerhetsarbetet och agera vid olycksfall på arbetsplatsen.	Medverka i arbetsmiljöarbetet och delta i genomförandet av de åtgärder som behövs för att åstadkomma en god arbetsmiljö. Följa givna föreskrifter samt använda de skyddsanordningar och iaktta den försiktighet i övrigt som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall.

Yrke: Träarbetare

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
		Översiktlig kunskap i byggbranschens arbetsmiljöavtal. Översiktlig kunskap i hur man på en arbetsplats ska förhålla sig till arbetsmiljöplanen, dess syfte och funktion.	Kunskap om arbetsmiljöarbetet och det egna ansvaret i att följa den upprättade arbetsmiljöplanen Kunskap om arbetsuppgifter som kräver behörighetsgivande utbildning.		
	L – ABC	Kunskap i arbetsmiljö- och säkerhetsarbetet på arbetsplatsen avseende första hjälpen vid olycksfall, förebyggande brandskydd och elsäkerhet.	Kunskap om den prioritet som arbetsmiljö och säkerhet har på arbetsplatsen.		
	Psykosocial arbetsmiljö	Kunskap i den psykosociala arbetsmiljön och vilka faktorer som kan påverka individen i sitt arbete.	Kunskap om hur olika faktorer påverkar den psykosociala arbetsmiljön och hur det berör den enskilde individen i sitt arbete.	Kan medverka i arbetet med den psykosociala arbetsmiljön på arbetsplatsen och ha ett inkluderande bemötande.	Självständigt och i samverkan med arbetsgivare och kollegor verka för en god psykosocial arbetsmiljö.
	Ergonomi och praktiskt förebyggande arbetsmiljöarbete	Kunskap i ergonomi och hur kroppen påverkas av felaktiga belastningar eller arbetsställningar. Kunskap i de vanligaste förekommande riskerna på arbetsplatsen och hur man förebygger dessa genom riskanalys. Kunskap i olika ergonomiska hjälpmedels funktion och användningsområden. Kunskap i personlig skyddsutrustning.	Kunskap om sambandet mellan ergonomiska hjälpmedels funktion- och användningsområden för att minska risken för arbetsskador. Kunskap om det egna ansvaret att använda skyddsutrustning.	Kan utföra arbetet på ett ergonomiskt korrekt sätt. Kan delta i upprättande av och följa en riskanalys/riskbedömning för arbetsuppgifter inom det egna yrket. Kan använda ändamålsenligt hjälpmedel.	Självständigt utföra arbetet enligt givna riskbedömningar avseende belastningar och arbetsställningar i det egna dagliga arbetet. Använder rätt personlig skyddsutrustning för de egna arbetsuppgifterna i dagligt arbete.
Gemensamma grunder hus					
BETONG OCH ARMERING	Armering	Kunskap i armeringens funktion i betongkonstruktioner. Kunskap i olika dimensioner av armeringsstål.	Kunskap om samverkan mellan betong och armering.		
	Betong	Kunskap i betongens olika beståndsdelar. Kunskap i olika betongkvaliteter. Kunskap om vattnets påverkan på hållfastheten, vid såväl blandning som användning och härdning.	Övergripande kunskap om vibreringens funktion. Kunskap om hur temperatur och väder påverkar betongens härdning.		

Yrke: Träarbetare

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
ISOLERINGSARBETE	Isolering	Kunskap i olika isoleringsmaterial och dess egenskaper.	Kunskap om isoleringsmaterialets egenskaper för att uppnå bästa funktion.		
GRUNDLÄGGNING	Husgrunder	Kunskap i olika typer av husgrunder; kryppgrund, platta på mark, källargrund och plintgrund.	Kunskap om de olika husgrundernas funktioner.		
FORMBYGGNAD	Formbyggnad	Kunskap i vanligast förekommande typerna av gjutformar. Som stödjande och bärande form. Kunskap i ämnet formsläppmedel	Kunskap om gjutformens användningsområden samt hur de påverkas av formtryck och vibrering. Kunskap om hur formsläppmedel ska appliceras.	Kan avgöra om en form är säker att gjuta i. Kan välja rätt metod för att applicera ett formsläppmedel för vald formkonstruktion.	Med viss självständighet kunna utföra formsättning med såväl prefabricerad som platsbyggd form för väggar, pelare, balkar, lågform, bärlag och raka trappor. Självständigt kunna applicera formsläppmedel.
	Rivning av form	Kunskap i sätt och metoder att riva gjutformar.	Kunskap om hur gjutformar, såväl stödjande som bärande formar, ska rivas ur ett säkerhetsperspektiv.		Självständigt och på ett säkert sätt kunna riva gjutformar.
Träarbetare					
UTSÄTTNING	Mätningsteknik/ utsättning	Kunskap i mättekniska metoder och begrepp för utsättning.	Kunskap om sambandet mellan ritning och måttsättning vid utsättningsarbete.	Kan sätta ut hörn och profiler för grundläggning. Kan utifrån baslinjer mäta in planritningens detaljer.	Under handledning kunna sätta ut hörn och profiler för grundläggning.
FASADER	Fasadbeklädnad	Kunskaper i fasadmaterial, infästningsmetoder och dess användningsområden. Kunskaper i fasadmaterial ur ett beständighetsperspektiv.	Kunskap om krav på hållfasthet och regelverk som gäller för olika typer av fasader och infästningsmetoder. Kunskap om panelindelning. Kunskap om luftning.	Kan med hjälp av bygghandling förbereda arbetet för en fasadbeklädnad. Kan utföra en fasadbeklädnad enligt gällande krav och instruktioner.	Självständigt kunna utföra en fasadbeklädnad.
INREDNING	Snickerier och listning	Kunskap i olika typer av material. Kunskap i smygar, lister och foder samt dess benämningar och användningsområden. Kunskap i infästning och infästningsavstånd. Kunskap i olika typer av träpanel och infästning.	Kunskap om smygar, lister och foders kvalitet och funktion samt snickeriarbetets utförande för helhetsintrycket. Kunskap om en trappas uppbyggnad.	Kan med hjälp av bygghandling förbereda arbetet avseende snickeriarbeten som listning och fodring. Kan montera smygar, lister och foder enligt gällande krav och instruktioner. Kan montera invändig träpanel. Kan beräkna måtten för plansteg och sättsteg till en trappa.	Självständigt kunna säkerställa ett riktigt materialval. Självständigt kunna montera smygar, lister och foder. Självständigt kunna montera invändig träpanel.

Yrke: Träarbetare

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
	Beslagning	Kunskap i inredningsdetaljer samt förutsättningar för dimensionering av infästning.	Kunskap om vilka regler som gäller beroende på väggtyp och klassning av rum.	Kan montera inredningsdetaljer enligt gällande krav och instruktioner.	Självständighet kunna utföra beslagning.
	Skåpmontage	Översiktlig kunskap i köksmontage. Kunskap i infästning och olika varianter för hållfasthet.	Kunskap om samband mellan infästningsunderlag och fästmetod.	Kan montera skåp enligt bygghandlingar och instruktioner.	Under handledning med viss självständighet kunna utföra skåpmontage. Under handledning kunna montera kökssnickerier.
ISOLERINGSARBETE	Isolering – material	Kunskap i olika isoleringsmaterial och dess egenskaper.	Kunskap om isoleringsmaterialets egenskaper för att uppnå bästa funktion. Kunskap om fuktens negativa inverkan på isoleringens funktion och miljö vid inbyggnad.	Kan välja rätt isoleringsmaterial utifrån funktion. Kan mäta fuktkvot och avgöra rätt nivå för isoleringsarbetet.	Självständigt kunna utföra isoleringsarbete med hänsyn till kyla, värme, fukt, ljud och brand.
	Isolering-yttervägg	Kunskap om en ytterväggs uppbyggnad. Kunskap i begreppen köldbrygga och kallras. Kunskap i installationsvägg.	Kunskap om vad som orsakar en köldbrygga. Kunskap om funktionen hos ytterväggens olika delar tex vindskydd, lufttätning, diffusionsspärr och installationsvägg.	Kan utföra isoleringsarbete enligt gällande kravställning.	Självständigt kunna utföra isoleringsarbete med hänsyn till kyla, värme, fukt, ljud och brand.
STOMKONSTRUKTIONER	Ytterväggar	Kunskap i olika typer av ytterväggar och deras användningsområden. Kunskap i ytterväggens uppbyggnad.	Kunskap om bärlinor, s-mått/ cc-mått, lufttätning, diffusionsspärr, spännvidd. Kunskap om krysskolvning, samt avvaxlingar för fönster och dörrar.	Kan utifrån bygghandlingar uppföra ytterväggskonstruktioner.	Självständigt kunna uppföra ytterväggar.
	Bjälklag	Kunskap i olika typer av bjälklag och deras användningsområden.	Kunskap om bärlinor, s-mått/ cc-mått, lufttätning, diffusionsspärr, spännvidd.	Kan utifrån bygghandlingar uppföra bjälklagskonstruktioner.	Självständigt kunna montera ett bjälklag.
	Takkonstruktion	Kunskap i olika typer av takkonstruktioner och deras användningsområden.	Kunskap om s-mått/cc-mått, taktyper, takkupa, fackverk.	Kan utifrån bygghandlingar uppföra takkonstruktioner.	Under handledning med viss självständighet kunna organisera och uppföra takkonstruktioner.
	Prefab	Kunskap i olika typer av prefabkonstruktioner och deras användningsområden.	Kännedom om elementhus, modulhus, plattbärlag, skalväggar och HDF.	Kan med rätt fäst- och monteremetoder montera byggelement såsom väggar, bjälklag och takstolar.	Under handledning med viss självständighet kunna organisera och utföra montage av byggelement.
STOMKOMPLETTERING	Montage innerväggar	Kunskap i olika klassningar av innerväggar.	Kunskap om s-avstånd/cc-avstånd, skruvavstånd, infästningar, kortlingar.	Kan utifrån bygghandlingar uppföra bärande och rumsavskiljande innerväggar.	Självständigt kunna uppföra en rumsavskiljande innervägg.

Yrke: Träarbetare

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
		Kunskap i bärande och rumsavskiljande innerväggar.	Kännedom om innerväggarnas egenskaper och koppling till klassning.		Under handledning med viss självständighet kunna uppföra en bärande innervägg.
	Montage innertak	Kunskap i olika typer av innertak. Kunskap i glespanel och diffusionsspärr.	Kunskap om s-avstånd/cc-avstånd, skruvavstånd, infästningar.	Kan utifrån bygghandlingar montera innertak.	Självständigt kunna utföra montage av glespanel och skivor i tak.
	Montage dörrar och fönster	Kunskap i olika klassningar av dörrar och fönster. Kunskap i drevning /fogning. Kunskaper i montage av fönster och dörrar.	Kännedom om fönster och dörrars egenskaper och koppling till klassning. Kunskap om krav och regelverk som gäller för infästning av olika typer av fönster och dörrar.	Kan med hjälp av bygghandling förbereda arbetet för dörr- och fönstermontage. Kan utföra fönster- och dörrmontage enligt gällande krav och instruktioner.	Självständigt kunna utföra montage av dörrar och fönster och tillhörande kompletteringar.
	Undergolv	Kunskap i olika monteringsmetoder för undergolv.	Kunskap om infästningens funktion vid golvmontage.	Kan utifrån bygghandlingar montera undergolv.	Självständigt kunna utföra läggning av undergolv i trä och icke organiskt material (ex. gips).
	Ytskikt på golv	Översiktlig kunskap i golvmaterial och deras egenskaper. Kunskap i golvläggningsmetoder. Kunskap i materialval ur ett hållbarhetsperspektiv.	Kunskap om flytande golv.	Kan med hjälp av bygghandling förbereda arbetet med läggning av laminat och massiva trägolv. Kan lägga laminat och massiva trägolv. Kan skydda ytskikt under arbetet.	Självständigt kunna lägga laminatgolv. Under handledning med viss självständighet kunna lägga massiva trägolv.
YTERTAK	Montage, taktäckning	Kunskap i olika typer av bärande underlag (bärverket) och dess funktion. Kunskap i takfotens uppbyggnad.	Kunskap om luftning, insektsnät. Kunskap om diffusionsöppna konstruktioner.	Kan utifrån bygghandlingar montera underlagstäckning.	Under handledning med viss självständighet kunna utföra montage av det bärande underlaget.
	Montage, tätskikt	Kunskap i olika typer av tätskikt och hur de ska läggas.	Kunskap om infästningar och skarvar.	Kan utifrån bygghandlingar montera tätskikt. Kan utifrån bygghandlingar montera underlagstäckning.	Självständigt kunna montera tätskikt.
	Taktäckning ytskikt	Kunskap i hur man räknar fram läktavstånd och väljer rätt material avseende för ytskikt av takpannor eller plåt. Kunskap i olika ytskikt och regler om montering.	Kunskap om infästningar och läggningsanvisningar.	Kan utifrån leverantörens anvisningar montera ytskikt.	Självständigt kunna lägga de vanligast förekommande typerna av ytskikt.

Yrke: Träarbetare

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
FORMBYGGNAD	Formbyggnad	Kunskap i olika typer av gjutformar och deras användningsområden.	Kännedom om vad som påverkar valet av formsystem. Kännedom om hur formtryck och vibrering påverkar dimensionering av formen.	Kan utifrån bygghandlingar uppföra och demontera form för väggar, pelare, balkar, lågform, ursparningar, trappor m.m. Kan bygga enklare form av lösvirke.	Under handledning med viss självständighet kunna utföra formsättning med såväl prefabricerad som platsbyggd form.
	Ursparning	Kunskap i olika typer av ursparingar.	Kunskap om ursparingars funktion.	Kan utifrån bygghandlingar uppföra och demontera form för väggar, pelare, balkar, lågform, ursparningar, trappor m.m.	Under handledning med viss självständighet kunna utföra formsättning med såväl prefabricerad som platsbyggd form.
BETONG OCH ARMERING	Armering		Kunskap om hur armering utförs enligt ritning.	Kan tolka en enklare armeringsritning. Kan beräkna klipplängd. Kan tillverka byglar. Kan sammanföra armeringens delar enligt ritning för att erhålla rätt täckande betongskikt. Kan lägga ut, anpassa vibrering efter betongkonsistens och efterbehandla gjutningar.	Under handledning med viss självständighet kunna utföra enklare armering enligt ritning.
	Betong		Kunskap om hur gjutning med betong genomförs.	Kan tolka en enklare armeringsritning.	Under handledning kunna delta i och utföra enklare gjutningar.
GRUNDLÄGGNING	Husgrunder			Kunna utföra de olika typerna av husgrunder enligt gällande kravställning.	Under handledning kunna planera grundläggning med hänsyn till värme, fukt, tjäle och hållfasthet. Självständigt kunna utföra de olika typerna av husgrunder.